

Datum: 19.01.2018

Medij: Hrvatska riječ

Rubrika: Intervju

Autori: Zvonko Sarić

Teme: Mihalj Njilaš/Mihaly Nyilas

Naslov: Briga matice, kao nikad do sad

Napomena:

Površina: 2100

Tiraž: 0

Strana: 1,12,13,14

INTERVJU
Snežana Periškić

Briga matice, kao nikad do sad

Datum: 19.01.2018

Medij: Hrvatska riječ

Rubrika: Intervju

Autori: Zvonko Sarić

Teme: Mihalj Njilaš/Mihaly Nyilas

Naslov: Briga matice, kao nikad do sad

Napomena:

Površina: 2100

Tiraž: 0

Strana: 1,12,13,14

Intervju

g.r.s

Briga matice, kao nikad do sad

Snežana Periškić, dopredsjednica HNV-a

*Kao nikada do sada evidentna
skrb i zaštita naše matice za
svoju zajednicu * Politički utje-
caji Hrvata u somborskoj Skup-
štini je uvjetovan našim pola-
žajem kao oporbe * Monoštorci
odlaze »trbuhom za kruhom«*

12 19. siječnja 2018.

Datum: 19.01.2018

Medij: Hrvatska riječ

Rubrika: Intervju

Autori: Zvonko Sarić

Teme: Mihalj Njilaš/Mihaly Nyilas

Naslov: Briga matice, kao nikad do sad

Napomena:

Površina: 2100

Tiraž: 0

Strana: 1,12,13,14

Intervju vodio: Zvonko Sarić

Intervju

Konstituirajuća sjednica 2. saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske održana je u prosincu prošle godine u Zagrebu. U ovo savjetodavno tijelo, među predstavnike Hrvata iz Srbije, Hrvatsko nacionalno vijeće je odredilo i **Snežanu Periškić**, dopredsjednicu HNV-a, odlukom donijetom u svibnju prošle godine. Rad i funkcioniranje tog tijela bila je početna tema za razgovor, a kako je Snežana Periškić i članica Vijeća Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, te zastupnica u somborskoj Skupštini, razgovarali smo i o političkom položaju Hrvata u Somboru, te o početku školske nastave na hrvatskom jeziku u Monoštoru, a neizostavno je bilo i pitanje o angažmanu žena u politici.

H U čemu se ogleda važnost rada Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH i što je zadaća članova ovoga Savjeta?

Savjet Vlade Republike Hrvatske je savjetodavno tijelo Vlade Hrvatske čija je zadaća pružanje pomoći hrvatskoj Vladi u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan matične domovine. Rad Savjeta je od iznimne važnosti za Hrvate diljem svijeta u rješavanju svih otvorenih pitanja koja tište naše ljudi. Prva sjednica 2. saziva ovog Savjeta održana je u prosincu prošle godine, a Savjet čine predstavnici hrvatskih zajednica iz cijelog svijeta. Tijekom plenarnog dijela zasjedanja raspravljalo se o značajnim pitanjima vezanim za mogućnost olakšavanja postupka stjecanja hrvatskog državljanstva, statusnim pitanjima, problemu dvostrukog oporezivanja, pitanju trošarina kod povratka-useljenja, o priznanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija, mogućnostima ulaganja-investiranja, prekograničnoj suradnji, upisnim kvotama studenata, školovanju naše djece u Hrvatskoj, a razgovaralo se i o mogućnostima olakšavanja biračkog prava Hrvata izvan Hrvatske, te je u sklopu toga i najavljeni izrada Registra Hrvata izvan Hrvatske, što bi u perspektivi otvorilo mogućnost i dopisnog glasovanja. Promicanje hrvatskog identiteta ključni je zadatok i cilj Vlade Hrvatske, kao i očuvanje tradicije, kulture, učenje hrvatskog jezika.

H Predstavnica ste Hrvata iz Srbije, uz Darka Sarića Lukendića i Krunoslava Đakovića u Savjetu. Kako ćete pripremati vaše prijedloge i koja problematika-teme će biti sadržane u prijedlozima koje ćete predstaviti na sljedećoj sjednici Savjeta?

Kako se sjednice ovog Savjeta Vlade održavaju najmanje jednom, a izuzetno više puta tijekom godine, ne možemo sa sigurnošću predviđjeti koji će se sve problemi i pitanja otvoriti do sljedećeg zasjedanja, dakle pitanja koja su u nadležnosti Savjeta. Svi članovi Savjeta su povezani i svako pitanje zaslužuje posebnu pažnju. S Darkom i Krunoslavom sam u stalnom kontaktu, o svakom problemu raspravljavamo međusobno, kao i na tijelima HNV-a za određenu oblast. Svakako da će svaki takav prijedlog i pitanje biti tema konzultacija s dužnosnicima HNV-a, s obzirom na to da nas je upravo HNV predložilo na ove funkcije. Sigurna sam da će svakom otvorenom pitanju koje će biti tema na narednim sjednicama Savjeta biti poklonjena pažnja i bit će predmet razmatranja, jer, kako smo stekli dojam, postoji čvrsta volja i rješenost Vlade i Savjeta da krene u odlučno rješavanje problema koji tište Hrvate izvan granica Hrvatske.

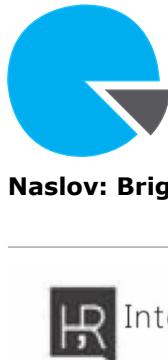
H Vidite li pomake hrvatske države u odnosu prema Hrvatima u Srbiji u posljednjih godinu dana? Ako ih vidite, koji su to pomaci?

Svakako da su se pomaci, posebice posljednjih godinu dana, intenzivirali i postali evidentni i vidljivi. Svjedoci smo skribi koje matična domovina ima prema nama. Svaki problem koji pripadnici naše zajednice imaju, a tiče se njihovog manjinskog statusa koji nisu mogli riješiti ili su imali teškoće prilikom ostavarivanja svojih prava, pružena je pomoći ili dana potpora u zakonskim okvirima. Izuzetna pažnja se poklanja aktivnostima koje imaju za svrhu jačanje jedinstva hrvatskog naroda. Učestali su susreti čelnika hrvatske zajednice i visokih političkih i drugih dužnosnika Hrvatske. Vode se razgovori o položaju i statusu hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, identifikaciji problema, izazovima s kojima se susreću, temama važnim za život hrvatske zajednice i nastoje se riješiti problemi. Ponovno je istaknuto pitanje provedbe bilateralnog sporazuma što će biti tema na sastanku Međudržavnog međovitog odbora Srbije i Hrvatske. Pomaci su vidljivi i u zaštiti pripadnika hrvatske nacionalne manjine kada su ugrožena njihova manjinska prava. Sve navedeno ukazuje da je kao nikada do sada evidentna skrb i zaštita naše matice za svoju manjinsku zajednicu.

H U školi 22. oktobar u Monoštoru od ove godine odvija se u jednom razredu nastava na hrvatskom jeziku. Kako je došlo do formiranja tog odjela na hrvatskom, tko su bili inicijatori?

U Osnovnoj školi 22.oktobar u Monoštoru ove školske 2017./18. godine, prvi put izvan Grada Subotice i kao jedina škola za Zapadnobački i Sjevernobački okrug, koje pokriva Školska uprava, kompletну nastavu na hrvatskom jeziku pohađa sedam prvašića. Ministar obrazovanja Srbije **Mladen Šarčević** je dao potvrdu na suglasnost Pokrajinskog tajnika za obrazovanje, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice **Mihály Nyilasa** za otvaranje ovog odjela, s obzirom na to da ne ispunjava uvjete iz Pravilika o cijeni usluga. Ovo je veliki iskorak promicanja i ostvarivanja prava na obrazovanje na maternjem jeziku za našu zajednicu. Duže vrijeme se razmišljalo o mogućnosti da se pokuša s formiranjem ovog odjela, s obzirom na to da od 2005./06. školske godine, od kada je u našoj školi uvedena nastava hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture, veliki broj djece, oko 60 posto, pohađa tu nastavu. S obzirom na to da sam i dopredsjednica HNV-a za područje Grada Sombora, a zakonske mogućnosti propisuju mogućnost odvijanja kompletne nastave na jezicima manjina i pošto je zajedničkim naporima djelatnika HNV-a, te Republike Hrvatske i Ministarstva za obrazovanje, upravu propise i nacionalne manjine-nacionalne zajednice Republike Srbije najzad riješeno pitanje kompletiranje udžbenika za osnovne škole, pristupili smo prvim koracima za formiranje odjela. Uz suradnju i pomoći škole organiziran je roditeljski sastanak s roditeljima tada budućih prvašića na kojem im je predložena mogućnost upisa djece u odjelu na hrvatskom jeziku. **Jasna Vojnić**, tada na čelu Odbora za obrazovanje HNV-a, bila je otvorena za sva pitanja roditelja. Nakon sastanka do dana anketiranja prvaka obavljeni su razgovori da bi se otklonile nedoumice vezane za samu nastavu, jer je sve to bila jedna velika nepoznаницa za njih. Samo strpljivim pristupom spram roditelja otklonili smo sve barijere i uspjeli u tome. Učiteljica prvašića je **Elena Brdar** i ostvarila je dobar kontakt s mališanima. Na početku nismo znali kako će se djeca snaći, hoće li će se osjećati družačije. Međutim, Monoštor je jedna divna, topla sredina, gdje se

Datum: 19.01.2018

Medij: Hrvatska riječ

Rubrika: Intervju

Autori: Zvonko Sarić

Teme: Mihalj Njilaš/Mihaly Nyilas

Naslov: Briga matice, kao nikad do sad

Napomena:

Površina: 2100

Tiraž: 0

Strana: 1,12,13,14

Intervju

sve različitosti stope u jednu cjelinu, tako od prvog dana djeca ova odjela, srpskog i hrvatskog, provode vrijeme u školi skupa u igri i učenju za vrijeme odmora, a samo za vrijeme nastave se znaju kom odjelu pripadaju. Nismo ni očekivali koliki će odjek imati otvaranje ovog odjela. Zahvaljujući naporima sviju nas iz HNV-a, pojedincima, Školskoj upravi, Ministarstvu, roditeljima ostvarili smo ovaj projekt, koji je poticaj za naredne korake u drugim školama.

H U Somboru za sada nema nastave na hrvatskom jeziku. Što mislite zbog čega se do sada nije uspjelo u formiranju takvog odjela?

S otvaranjem odjela u Somboru postoje za sada izvjesni problemi. Prije nekoliko godina pokušalo se s nastavom hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture u Osnovnoj školi *Bratstvo-jedinstvo*, međutim, tada je došlo do spajanja Osnovne škole 21. oktobar i škole *Bratstvo-jedinstvo*, a nije bilo ni volje niti zainteresiranih koji bi povezali roditelje, jer su djeca disperzirana i raspoređena u više škola ili se izjašnjavaju kao Bunjevci nehrvati i ne žele pohađati nastavu na hrvatskom.

H Članica ste Predsjedništva i Vijeća DSHV-a i zastupnica u somborskoj Skupštini. Kakav je politički položaj-utjecaj Hrvata u Skupštini grada Sombora, s obzirom na to da je DSHV u oporbi?

Politički utjecaj Hrvata u somborskoj Skupštini je uvjetovan našim polaznjem kao oporbe. Većina se ponaša kao »većina«, hoću reći »niti koči, niti pomaže«. Donose odluke onako kako su zacrtane, a ukoliko ima drugačijih prijedloga »bezargumentirano« se nadglasaju. U tijela vlasti je postavljen izvjestan broj pripadnika manjina, koji su članovi vladajuće stranke. No, oni ne zastupaju interes hrvatskog naroda i ne mogu se smatrati njihovim legitimnim predstavnicima. Mislim da će sve biti jasnije tek kada se međudržavni bilateralni sporazum o zaštiti hrvatske manjine u Srbiji i srpske u Hrvatskoj, koji je odavno potpisana i verificirana, do kraja provede od strane Srbije. Do tada sve ostaje pitanje dobre volje koje nema na razinama donošenja ključnih odluka značajnih za ovaj naš narod. Kao zastupnica hrvatske manjine kroz zastupničku oporbenu skupinu detektiram probleme u našoj sredini i tražim rješenja u Skupštini kroz rasprave i zastupnička pitanja. Primjerice, Monoštor, Bereg, Kolut i jedan dio okolnih sela još uvek nemaju zdravu vodu za piće, što je ogroman problem koji dovodi do narušavanja zdravlja stanovništva i u velikom porastu broja kancerogenih oboljenja često sa smrtnim ishodom. Također se ne rješava problem devastiranog pontonskog mosta koji je već sedma godina van uporabe, a glavni je ulaz u monoštorski rit i ima nemjerljiv značaj za Monoštorce. Kako smo svi povezani istom egzistencijalnom brigom, osjećajem beznađa, neuposlenosti – osim »partijske«, pripadnici hrvatskog naroda na svojoj koži osjećaju animozitet spram njih. Svaki i najmanji problem na liniji Beograd – Zagreb osjeti naša zajednica.

H Jedna ste od osnivačica Kulturno-umjetničkog društva Hrvata Bodrog iz Monoštora. Koja biste postignuća u prošloj godini izdvojili? Ima li mladih u KUDH-u Bodrog?

Bodrog je nositelj i promotor hrvatske kulturne baštine ovog sela. Čuva od zaborava stare šokačke običaje, pjesme, plesove – kroz nastupe diljem Srbije, Hrvatske, Mađarske, Bugarske... Aktivno djeluje kroz razne uzrasne skupine 50-tak članova. Po-

trebno je istaknuti da je društvo *Bodrog* jedan od najaktivnijih KUD-ova na ovim prostorima. Samo prošle godine imali su na raznim razinama velik broj nastupa. Od toga 17 natjecanja, od općinskih do republičkih u različitim skupinama sa značajnim uspjesima. Organizirali su *Pokladni bal*, *Marijansko pučko pjevanje*, manifestaciju *U susret zavitnom danu*, *Godišnji i Božićni koncert*. Sudjeluju na velikim međunarodnim manifestacijama *Međunarodna smotra folklora* u Zagrebu, *Vinkovačke jeseni*. Tijekom godine sudjeluju kao predavači na seminarima o običajima našeg sela. Folklor okuplja veliki broj mlađih i djece predškolskog i školskog uzrasta, koji su i najaktivniji članovi.

H Kakve su gospodarske prilike u Monoštoru? Je li vidljiv trend iseljavanja mlađih, ali i onih koji više nisu mlađi?

Monoštor je do prije nekoliko godina bilo selo za primjer. Isticali su nas kao zajednicu na koju se trebaju ugledati druga mjesta. Monoštorci nikada nisu čekali da im se nešto udijeli. To su vrijedni i marljivi ljudi navikli da žive od svog rada. Od poljoprivrede živi solidno još samo nekoliko vodećih kućanstava. Ugašene su i u bescijenje dane bez saznanja o pravom vlasniku poduzeća koja su hraniла stotine obitelji, sve se seli u grad. Mjesni ured, knjižnica, rade za sada samo jedan dan tjedno. Mjesna zajednica je bez sredstava, osim za plaće zaposlenih. U takvim uvjetima, poslije dugog vremena Monoštorci odlaže dalje trbuhom za kruhom. Veliki broj žena odlazi na rad u Njemačku i Austriju na poslove njegovateljica za stare osobe. Odlaze cijele obitelji iz dana u dan, odlaze nam školska dječa, a posebno mlađi. U takvim uvjetima trebalo bi hitno nešto poduzeti da selo oživi, omogućiti povoljnju poslovnu klimu za investitore, jer izumiranjem sela izumiru običaji i narod. Vjerujem da će otvaranje ponovnog dijaloga između Hrvatske i Srbije pridonijeti boljtku i neophodnim investicijama koje bi zaustavile trend iseljavanja.

H Ovo je izborna godina za novi saziv HNV-a. Kako ocjenjujete rad HNV-a u proteklom mandatu?

Ove godine istječe moj drugi mandat vijećnice u HNV-u. Selam smo iznijeli sve ono što smo zacrtali na početku stupanja na dužnost. HNV je, kao krovna institucija hrvatskog naroda, ispunio sve zadane ciljeve. Smatram da s uspjehom privodimo mandat kraju. Poseban uspjeh predstavlja pozitivan pomak u rješavanju dugogodišnjeg problema kada je u pitanju obrazovanje na hrvatskom jeziku. Konačno su osigurani kompletni udžbenici za osnovnoškolce, a nastavljeno je i otvaranje novih odjela na hrvatskom jeziku.

H Jesu li po Vašem mišljenju žene dovoljno angažirane u aktivnostima naše hrvatske zajednice i u politici? Je li Vama ponekad teško uskladiti sve obveze, angažmane?

Značajna je uloga žena u našoj hrvatskoj zajednici. Aktivne su i veoma angažirane u stranci, napose prilikom izbornih aktivnosti. One su netko na koga možeš uvek računati u svim akcijama i kampanjama. Žene su sposobne vladati i upravljati, one odlučuju da budu stup obitelji i društva.

Smatram da je ženi mjesto tamo gdje ima osjećaj slobode da se izrazi kao osoba, majka, političarka, društvena i kulturna djelatnica. Žena sve to može. Ponekad je teško uskladiti sve obveze, ali dobrom organizacijom i postavljanjem prioriteta postiže se cilj.

